

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 104.

V Ljubljani, v soboto 6. maja 1899.

Letnik XXVII.

Jezikovni zakon.

Izredne razmere zahtevajo izredna sredstva. In izredne razmere so gotovo v Avstriji. Provročila jih je obstrukcija v državnem zboru. Že dve leti traja kriza, ki ima za državo, osobito pa za našo polovico najslabše posledice. Povod obstrukciji, katera je vzrok zmešnjavi in razdivjanosti političnih duhov, sta bili jezikovni naredbi za Češko in Moravsko. Nemška opozicija je naglašala in naglašala, da preje ne bode miru ni rednega dela v zbornici, dokler nista preklicani jezikovni naredbi. V istini seveda zahteva nemška opozicija hegemonijo nemško-liberalne klike, ki se s hrupom ustavlja vsaki premembi ustave. Ako pa se ti čuvaji ustave ustavljajo najmanjši premembi ustave, potem pa morajo tudi skrbeti, da se ustava brez razlike in izjem izvrši. A to se ni zgodilo. To velja v prvi vrsti o členu 19. ustave glede enakopravnosti vseh narodov z ozirom na narodnost in jezik v soli, uradu in javnem življenju.

Na ta člen ustave se sklicuje večina avstrijskih narodov in se bode sklicevala, dokler se ne izvrši. Ali pa je upanje, da se to rednim putem izvrši? Več ko tridesetletna zgodovina avstrijske ustave nam jemlje zadnje, najmanjše upanje. Zato soglašamo z onimi javnimi glasili in našimi državnimi poslanci, ki zahtevajo jezikovni zakon za vse avstrijske kronovine. A tak zakon je v sedanjih razmerah nemogoč potom državnega zbora in navzlic raznim pomislekom preostaje le § 14. V tem slučaju se ne gre toliko za obliko, kakor za stvar. Vlada je prisiljena, da spravi državni voz zopet v pravi tir, a to jej je mogoče le z izrednim sredstvom. Ako vlada premaga vse pomisleke ter s § 14. izdaja jezikovni zakon, potem pride opo-

zicija na vrsto, da pokaže pravo svojo barvo. S tem zakonom bi bili razveljavljeni jezikovni naredbi in opozicija bi zgubila glavni povod za svojo obstrukcijo. V drugi vrsti pa bi opozicija v državnem zboru morala pri poslednji obravnavi o tem zakonu javno zagovarjati svoje stališče glede jezikovnega vprašanja. Na tem stališču stojé slovenski in nemško-konservativni poslanci in se je ž njimi sprijaznil poljski klub. Tudi v čeških krogih prodira to mnenje. Toda odločno moramo naglašati, da zahtevamo pravičen jezikoven zakon za vse kronovine, ki bode varoval pravice tudi celokupnega naroda slovenskega.

Vestfalska pisma.

(Dr. J. Ev. Krek.)

VI.

Kmalu, ko se je razglasil majev zakon leta 1873, je sklical monastirski škof Janez Bernard svoje moške vernike k skupnemu romanju na grob sv. Ludgera, prvega škofa njegove škofije. Bilo jih je nad 80.000. Pri čudotvornem studencu jih je ogovoril in jim pojasnil, kaj čaka katoliško cerkev na Pruskem. Ob koncu svojega govora je obnovil z vso do solz ginjeno množico — krstno obljubo in prisegel zase, da hoče rajše umreti, nego odstopiti pičico svetih pravic svojega zvanja.

Vihar se je kmalu pričel. Za vsacega brez vladnega dovoljenja posvečenega duhovnika, ki ga je škof nastavljal, je bil kaznovan z občutljivimi denarnimi globami. Vse novce so mu vzeli. Kaznij pa ni bilo konec. Zarubili so mu njegovo pohoštvo in je prodal na dražbi. V celi škofiji pa niso dobili človeka, ki bi se bil hotel dotakniti škofove oprave in jo odnesti na lice javne dražbe.

Morali so najeti protestantske tujce. Monastirski meščani so kupili opravo in jo škofu — posodili. Ljudstvo se je tu zgenilo. Četrt leta so hodeli deputacije katoliških vernikov v monastirsko mesto poklanjat se škofu, prisegati mu svojo zvestobo. Mnogobrojne čete so dan za dnem prihajale krepite se za tožne prihodnje čase.

Škofa so nato zaprli, uradno odstavili in ko je presedel v ječi svojo kazen, izgnali preko meje. Naselil se je na Holandskem, kjer so že pred njim katoliški redovi — jezuitje, redemptoristi, uršulinke i. t. d. — dobili gostoljuben vsprejem.

Škof je živel skrit, nepoznan v neki vili, ki so mu jo kupili premožni katoličani. Nosil se ni duhovski; imel je brado. Ljudje so ga poznali pod imenom »starega ladijinega kapitana«. Pruska policija ga ni zasledila; razven njegovih najožjih prijateljev ni nobeden vedel, kje je. Monastirski kupci so prenašali pisma iz škofije k njemu in njegove odloke nazaj. Vladal je tako več let.

Kako zelo se je znal skriti, pričata ti le dve dogodbi:

Ljudje v kraju, kjer je živel, so ga zelo spoštovali, ker je bil usmiljen z reveži in sila prijazen. Samo nekaj jim ni bilo všeč: Pri maši so ga videli vsako nedeljo, pri sv. obhajilu pa niti o veliki noči ne. — Maševal je doma. — Šli so k svojemu pastору in ga prosili, naj ga pregovori, da se bo še v tem oziru popravil. Pastor jim je obljubil; prihodnjo nedeljo, ko ravno škofa ni bilo v cerkvi, je molil za »dobrega, starega kapitana« naj bi tudi on opravil svojo velikonočno dolžnost. — To je pomagalo; odslej so ga češče videli pri božji mizi.

LISTEK.

Klerikalni zmaj.

Naravoslovska črtica.

Izd ožje volitve bodi tak ali tak, premagan je največji vrag. Poražen je klerikalni zmaj in »sprava« pokopana za vekomaj.

Brzjavka »Slov. Narodu« iz Novega mesta.

Vse živalstvo, ki v brezmejnem številu in neizcrpnej raznolikosti životari po suhem in po mokrem, menda nema živali, ki bi bila sedaj popularnejša od — klerikalnega zmaja. Pri nas vsaj pozna ga vsak politični samosrajčnik. V dokaz te trditve sklicevati se nam treba samo na »pesmico«, ki jo je »Narodu« brzjavil znani novomeški po domače Korl, kar smemo sklepati po duhu, ki jo preveva, in po njeni obliki. Ta socialni politikus drži se načela, da je narod tem bogatejši, čim več producira, in da treba tudi domačo obrt povzdigniti. Zato je začel kar sam v domačej obrti izdelavati trdne, dobro držeče, nepremočljive, sploh solidno iz najboljšega usnja sešite — pesmi, ter se priporoča odjemalcem »Slov. Naroda« še za naprej. Prav ima Viktor Scheffel, ko poje:

Eigner Sang erfreut den Biedern,
Denn die Kunst gieng längst ins Weite;
Seinen Hausbedarf an Liedern
Schafft ein jeder selbst sich heute.

Znamenito pa je, da navdušuje k pevanju tako imenitne domače obrtnike-pesnike baš klerikalni zmaj.

Ta posebna žival do danes še ni našla svojega Erjavca. Nikakor si ne laskamo, da bomo v stanu popisati klerikalnega zmaja popolnoma ali vsaj tako, da bi ustregli s popisom v tem oziru strogim liberalnim kritikom. Priobčujemo pa vendar to skromno črtico, da seznanimo bralce s to živaljo, katere se liberalci tako bojijo.

Neznansko močna in strašna mora biti ta žival, ker imajo liberalci tako silen strah pred njo in tako velikansko veselje, kedar mislijo, da so jo končali.

Zanimalo nas je seveda, osobito ker se sedaj po ljubljanskih volitvah toliko piše o tem zmaju, poizvedeti, kakošna je ta žival. Pregledali in preiskali smo vse vire, ali natančnega o vnani podobi klerikalnega zmaja nismo mogli poizvedeti, kajti, čudno je ali resnično, da tega strašnega zmaja, o katerem toliko govore in pišejo liberalci, ni videl iz obličja v obličje še nihče, dasi trdijo liberalci celo, da so ga porazili in uničili. Schiller sicer poje v svojem »Kampf mit dem Drachen«

o nekem zmaju, katerega popisuje zelo natančno. Ali ta Schillerjev zmaj ne more biti klerikalni zmaj, prvič zato ne, ker ga je uničil katoliški vitez-redovnik, drugič pa zato ne, ker naši liberalci trdijo, da so klerikalnega zmaja uničili šele oni v zadnjem tednu aprila leta 1899 v Ljubljani.

Podoba, katero si vstvari človek o klerikalnem zmaju, kedar prebere vse vire, ki poročajo o tej skrivnostnej živali, je tako čudna, da se da primerjati samo podobam tistih živalij, ki jih je naslikal v »Vrtci« leta 1886. nepozabni Levstik:

... Riba drsa na smučeh;
Kaže vidra sedem nog;
Maček nosi kozji rog;
Žolna laje v žitnej slami,
Kavka pere sode v hrami itd.

Toda poskusimo sestaviti celotno podobo klerikalnega zmaja, kolikor nam je kažejo viri.

Barve je klerikalni zmaj črne. Tako namreč trdijo »Kamniški liberalci« v brzjavnej čestitki ljubljanskim, »kateri so«, tako trdijo kamniški, »uničili črnega zmaja.« Ta brzjavka je res bila oddana zadnjega aprila, ali zato pa še ne izgubi čisto vse verjetnosti, kajti kakor mi poznamo liberalce, so vseskozi resnobni možje, ki se nikakor ne smešijo pred svetom z otročjimi brzjavkami.

Barve je klerikalni zmaj torej črne, to je sedaj dognano, in sicer dognano po nevenljivi zaslugi

Škofov namestnik — pobožni, še zdaj živeči Viljem Kramer, — je imel nekoč važen posel, ki se ni dal iz lahke pismeno opraviti. Pisal je torej škofu, da pride k njemu, in mu točno naznanil čas. Sniti sta se imela ali na kolodvoru, ali pa v bližnji gostilni. Kramer pride, kot je napovedal, a škofa svojega sošolca — ni našel na kolodvoru. Gre v gostilno, pa tudi tam ga ni. Naroči si kozarček konjaka, gleda na uro in mrmra: „Hm, ga ni, pa sem mu pisal; kaj bo to? Izpije, zopet gleda na uro in še hujše mrmra. Naroči si drugi kozarček. Vedno mrkleje gleda, in neprenehoma se krega. Tudi drugič izpije. Naroči si v tretje. Tu se oglasi izza kota bradat mož: („Wille, i klop, te drenkst ter e sú(za) (Vilko, mislim, da ga dobiš pod kapo). Bil je škof. Njegov najboljši prijatelj ga ni poznal.

Tako je Janez Bernard živel ob pruski meji v Hantenu celo vrsto let, dokler ni l. 1884 Bismarck moral odnehati, da se je spremenil majev zakon. Z največjo slovesnostjo ga je vsprejela njegova škofija, ko se je vračal v svoje prestolno mesto. Katoliško ljudstvo je v njem častilo mučenika za božjo cerkev. Vse je bilo vneto zanj. Veselja je jokalo ljudstvo, ko je je blagoslavljaj prijazni, v pregnanstvu oslabei višji pastir.

Zveza med cerkvijo in med ljudstvom je slavila zlato poroko. Bili so lepi, a trdo zasluženi časi.

Na Nemškem je do leta 1870. vel marsikje čuden duh. Vzlasti učeni bogoslovci so čisto radi mahali po Rimu. Ob času vatikanskega cerkvenega zbora je pretila velika nevarnost. Vrelo je. A isti dan, ko se je proglasila papeževa nezmotljivost, se je napovedal boj Francozom. Ta vojska je potlačila med ljudstvom vse drugo v ozadje. Nekaj plev je odletelo in — mirna Bosna! Staro katoliško gibanje je ostalo malenkostna sleparija.

Kar pa ni storila francoska vojska, je dovršil 11letni kulturni boj. Še mene je milo zadelo, ko sem čital listino s podpisom:

»Ex loco nostri exilii die 20. jan. 1883.

† Joannes Bernardus«.

Vse, kar je bilo s takimi dogodki v zvezi, je pomagalo, da je katoliško mišljenje in življenje tem krepkeje zavladovalo po pruski zemlji. Vognju je preskušena; zato drži.

To in še mnogo drugega sva se menila z henrichenburškim pastirjem. Pozabiti ne smem, da je brž po svojem prihodu v faro vstanovil Raiffeisenovko, ki ima krog 80.000 M. prometa na leto. Vloge obrestuje — pomni: na periferiji industrijalnega okraja — po 3 $\frac{1}{2}$ %; posojajo po 4%. Kmeti torej, ki je izobraženejši, negonaš, ki lahko vse drago proda, ima vrh tega še po ceni kredit. Bog se nas usmili z našo kruto previsoko obrestno mero! Organizujmo in prepazimo vse slovenske fare z Raiffeisenovkami in gospodarskimi zadrugami. Splošni gospodarski napredek je namreč jedina moč, ki nam zniža obresti. — Raiffeinovca sva si imela dosti povedati.

Pri tem sva pila slastno rensko kapljico vsem dobrim in celemu svetu na zdravje. Bog te živi, pastor Fridolin.

Deželni zbor kranjski.

XVI. seja dne 5. maja.

(Konec.)

Posl. Pfeifer pravi:

Preskrbovanje Novega Mesta in okolice z dobro pitno vodo razpravljalo se je že večkrat v tej visoki zbornici ter naglašala potreba, da se izvrši to podjetje, kakor hitro mogoče iz narodnogospodarskih in zdravstvenih ozir. Gosp. poročevalec skliceval se je danes na sejo dež. zbora z dne 2. marca 1897, v kateri se je sklenila naprava vodovoda za Novo Mesto in okolico, ter ob enem povdarjal potrebo tega vodovoda, katero tudi jaz rad priznavam.

Tedaj ne bom ponavljal teh razlogov, ampak opozarjati hočem visoko zbornico na peticijo, ki jo je vložila šmihel-stopiška občina pri poljedelskem ministerstvu ter prosila, da se vasi Stopiče, Plemberg, Dolenja in Gorenja Težka Voda — tako imenovana druga ali stopiška skupina — potem vasi Vinavas, Pristava, Mehovec, Konec, Koroška Vas, Jurna Vas, Grm — takoiimenovana tretja ali vinavaška skupina — spravijo v zvezo z glavnim novomeskim vodovodom.

Poleg drugih razlogov navajajo v prošnji, da se pečajo z živinorejo, osobito odkar jim je nesrečna trsna uš uničila vinograde, da pogostoma ob času suše primanjkuje vode, tako da morajo prodati svojo živino pod vrednostjo.

Ker je vprašanje naprave vodovoda za Novo Mesto in okolico ozir. razširjenje tega vodovoda na II. in III. skupino (Stopiče - Vinavas) velike važnosti, podal sem se v ondote kraje, da tam poizvedujem o tej zadevi. Morebiti ustrežem vis. zbornici, ako povem, kar sem tam čul.

Ljudje II. skupine bi sicer želeli vodovod, bojé se pa stroškov naprave ozir. vzdržavanja, kar bi jim nalagalo novih naklad, ko imajo že sedanjih dovolj. V novomeski skupini spadajoče vasi: Beršlin, Kandija, Zabja Vas, Šmihelj, Jedinščina, Gotna Vas in Čermošnjice — kakor je povdarjal g. poročevalec — ne bodo zadeli nobeni stroški, ker je vseh 22% prispevka udeležencev te skupine prevzela požrtvovalna novomeska občina, tako da po besedah g. predgov. bodo omenjene vasi proste 22% prispevka.

V skrbah so ljudje radi mlinov, da ne bi mogli mlini toliko mleti, kakor dosedaj ali da bi morebiti prenehal delovati kak mlin, če bi se zmanjšala vodna sila vsled vodovoda, zlasti ob hudi suši. Prebivalec župnije Podgrad mlava žita že sedaj prizadeva mnogo sitnosti, ker morajo ljudje nositi žito 1 $\frac{1}{2}$ ure daleč v mlin; če bi pa morda kak mlin in sicer kateri najbližnjih bolj počasi mlel, bi ljudje, ki potrebujejo te mline, še več časa zgubili, ker bi morali 2 uri ali pa še dalje v druge mline nositi žito, ali toliko dalje čakati na mlavo; tedaj prosijo, da se jim dá na-

domestilo za slučaj, če bi mlava bila otežkočena ali prikrajšana vsled pomanjšanja vodne sile pri ostalih mlinih.

Mlinarje je lahko odškodovati, ako mlini vsled pomanjšane vodne sile ne bi mogli toliko mleti kakor do sedaj; gospodarji pa, ki nosijo žito v take, menijo, da bi tudi njim šla odškodnina oziroma nadomestilo za slučaj prikrajšane mletve. Bojazen, da se utegne zmanjšati vodna sila ter s tem prikrajšati mletev, nastala je iz neke nezaupnosti, katero imajo ljudje večkrat do kakšne nove naprave, in iz slovenskega besedila priloge 22 na strani 2, kjer se bere: »da odpadejo drage vodne zgradbe (nabiralnik za vodo, jez, kanal za dovajanje vode itd.) kakor tudi, da se znižajo odkupnine za mline, odškodnine za vodno silo itd. če se upelje vršba z motorjem« (to je če se opusti vršba z vodno silo.)

Po nemškem besedilu pa: „Infolge Wegfalles der kostspieligen Wasserbauten (Sammelteich, Wehr, Werkskanal etc.), sowie Vermeidung von Mühlen-Einlösungen und Wasserkraftentschädigungen...« odpadejo drage vodne zgradbe ter odkupnine za mline in odškodnine za vodno silo, med tem ko po slovenskem besedilu ne odpadejo odkupnine in odškodnine za mline in vodno silo, ampak se znižajo — kar je gotovo velik razloček, tako da po nemškem besedilu — ako prav razumem — ne bo treba plačati nobene odškodnine ne za mline ne za vodno silo.

Z ozirom na razliko med slovenskim in nemškim besedilom prosim današnjega gospoda poročevalca oziroma gospoda referenta v deželnem odboru pojasniti, katero besedilo je pravo? Ali se bo zmanjšala vodna sila? Od tega odgovora je potem odvisno, če treba staviti, kak predlog za slučaj pomanjšane vodne sile oziroma prikrajšane mletve, da se odškoduje prizadete udeležence. Po današnjem nasvetu torej dobi vodovod skupina Novo mesto, Beršlin, Kandija, Zabja vas, Smihel, Jedinščina, Gotna Vas, Čermošnjice; za Stopiško ali II. skupščina prihrani se prostor za morebitno svoječaso zvezo s I. skupino.

Kar se tiče III. skupine — Vinavaške ta sicer tudi želi, da bi se iz glavnega vodovoda napeljala postranska cev do bližine Koroške vasi; ako pa to sedaj ne bi bilo mogoče radi prevelikih stroškov, prosi ta skupina, da bi se ji napravili vodnjaki in napajališča v Podgrajski župniji.

V obližju vasi Konec se nahaja voda, živa ali neživa se ne ve — z imenom v »groti«. Iz »grote« bi se utegnili pridobiti dovolj vode pitne in napajalne za vasi Vinavas, Konec in morebiti tudi Grm.

Za vasi Pristava in Mehovec bi se utegnili voda pridobiti v vasi Pristava, kjer je že sedaj ob cesti obokan prostor, kjer se nekoliko vode nahaja.

Tudi v gozdu blizu Pristave dobiti je včasih vode — utegnili bi se tu še več vode najti, če bi se globočje preiskavalo.

Za vasi Koroška vas in Jurnavas ni znanih nobenih krajev, kjer bi se sumilo, da bi se uteg-

kamniških liberalcev, katere bo zgodovina živalstva omenjala vedno na častnem mestu.

Glede las klerikalnega zmaja viri ne govore naravnost. Toda iz dejstva, da se liberalci tega zmaja tako neznansko boje, smemo upravičeno sklepati, da ima lase na zobeh.

Najbolj čudno pa je to, da hočejo klerikalnemu zmaju uro navijati sami liberalni prvaki. To dejstvo, ki kaže, da mora biti ta žival na sila visoke stopinji omike, ker ima celó uro, nasprotuje torej trditvam liberalcev o nizkej omiki vsega, kar je klerikalno.

Kje je klerikalni zmaj? Na to vprašanje nam odgovarjajo vsi viri soglasno. V želodcu leži liberalcem. Kaj neda, dragi bravec, ležišča pa nima posebno imenitnega ta zmaj?

Še nekaj zelo čudnega ima na sebi klerikalni zmaj. Kedarkoli so volitve, poroča »Slov. Narod«, da je ta zmaj »uničen« in »poražen«. Človek bi mislil, da ga že davno nikjer več ni tega grozovitega zmaja, toda komaj se bližajo zopet nove volitve, že poroča »Narod«, da klerikalni zmaj zopet vstaja, da zopet dviga svojo glavo.

Jasno je torej, da se uničiti ne da ta klerikalni zmaj.

To je izvrstna lastnost njegova, kaj neda, dragi bravec?

Slovenski pravopis.

Sestavil Fr. Levec, c. kr. profesor.

Velike zmede v slovenski knjigi je kriv »pravopis«. Skoraj vsak časnik ima svoj pravopis in vsak pravopis »svoj prav«, če naj verjamemo urednikom. Kdor piše za več časnikov, mora imeti posebne predele za razne pravopise, za vsak časnik svoj prekat. Če naj piše za »Dom in Svet«, potegne pravopis iz le-te pregraje, če za »Slovenca«, iz one tam, če za »Obzornik« iz tretje, če za »Cvetje«, zopet iz druge. Če je katera želja upravičena, je pač ta, da bi se razni pravopisi vsaj nekoliko strnili. Popolne enote, kakor vse kaže, ne bo mogoče nikdar doseči, a nekoliko bi se z dobro voljo vendarle lahko zedinili. Po pravici je nekdo omenil v »Zvonu«, da je pisava le »konvencionalen« pripomoček. Lepa naj bo pisava res, kolikor je mogoče, a da bi se za eno obliko lasali leta in leta, ali se piši na priliko »solnce« ali »sonce«, z *l* ali brez *l*, taka pravda po naši sodbi res pristoji boljje tja, kamor jo je že davno postavil Prešeren, tja namreč, kjer se je vršila »sloveča pravda od oslove sence«.

Zato smo se prav razveselili Levčevega »slovenskega pravopisa«, ki je ravnokar izšel. Popoln

ni, brez vsake hibe bržčas tudi ni, toda neki pravec je vendarle. Ako se ga vsi pisatelji oklenejo, ter porablajo vrhutega še Pletersnikov izvrstni slovar, bo vendar dobila vsa pisava neko enotno lice. In to je že mnogo!

Levec, kar je vse hvale vredno, ni cepil dlake. Če je »usus tyrannus« določil kako obliko po svojem ukusu, zakaj bi jo s silo vlekli na staroslovensko kopito? Od staroslovenskih časov je že mnogo let, in z leti se tudi človeške tvorbe izpremene. Sicer pa je tudi odločno iztrebil, kar so uvedli novotarji prisiljenega in nedomačega!

Pišimo torej v cvetju (ne pa v cvetjé), mnogo ljudi (ne ljudiš); Trdinov (ne Trdinín); videl sem vodja (ne vodjo); slovenski (ne slovensk); Erjavca (ne Erjavec-a); en, eden, ena eno (a ne jeden, jedna, jedno); idealen (ne idejalen), a ideja; državni zbor, častni meščan (Reichsrath, Ehrenbürger, ne državen zbor, časten meščan, tržen dan, saden vrt), družbeni odbor, hišni vodja (ne družbín odbor, hišín vodja); dehniti, a dáhnem; usehniti, a usáhnem; rajši (ne raje); nihče (ne nikdo); nič, ničesar, ničemur, pri ničemer; čigav, kakšen, kakršen, (ne čegav, kakošen...); delavec, bravec, (ne delalec, bralec); pišimo, če se že ne moremo ogniti tujk, konfiscirati (a ne konfiskovati, konfiskati, zakonfiščiti...); le tedaj, če smo

nila voda najti; pomagalo bi se le z vodnjaki. Ker se nahaja v ondotnih krajih nekaj vode, ki jo je treba spraviti na dan, stavim sledečo resolucijo:

„Z ozirom na to, da vasi Vinavas, Pristava, Mehovec, Konec, Koroškavas, Jurnavas in Grm stroškov, priključene k vodovodu za Novo mesto in okolico z 60.000 gld. in tudi vsakoletnih obratnih stroškov per 1450 gld. ne zmagajo, se dež. odboru naroča, da po deželni inženirju preišče razmere v ondotnih vaseh ter izdela načrt, kako bi se dotični kraji preskrbeli s pitno vodo.“

Sicer pa glasujem za današnje predloge.

Posl. Povše pojasnjuje, da je deželni odbor upošteval prošnjo prebivavcev iz vasi Stopiče, Pristava i. dr. Toda le onim iz vasi Stopiče in bližnje okolice bi bilo mogoče ustreči, zato je naročil deželnemu stavbenemu uradu, da je načrt tako napravil, da se more tudi za omenjene vasi vodovod uporabiti in iz njega napeljati voda v te vasi. Kot neizvršljivo pa je moral dež. odbor smatrati napeljavo vode v gorenje nad 350 m višje ležeče vasi Vipava, Vinavas i. dr., ker stala bi ta naprava nad 80.000 gld. in vsakoletnih stroškov za motorske stroje, ki bi črpali vodo in spravljali na to višino, bi bilo 1450 gld., torej toliko, da bi ondotni prebivavci ne mogli nositi bremen. — Kar pa se tiče skrbi posl. Pfeifferja, da bi vsled vodovoda mlini morda morali prestat, ali da bi v suši ne mogli mleti, s tem pa bi tudi ljudstvo trpelo, ker bi moralo še dalje nositi žito v mline, moram dati prav pomirljiva pojasnila. Dež. odbor se je zavedal svoje dolžnosti, da je varoval pravice vsega prebivalstva in je dež. stavb. uradu naročil, naj glede pravic mlinarjev vse strogo preišče in poroča. Iz poročila je razvideti, da je vode za celi vodovod treba v sekundi $4\frac{1}{2}$ litra, našlo se je pa po merjenju potoka v dobi, ko je bila suša, brez dežja in snega, cele tedne trajajoča, da je teče v sekundi 220 litrov.

Teh $4\frac{1}{2}$ litra je torej tako minimalna množina, da ne bodo mlini čutili te izgube vode. — Osebito pa ne izdaja ta mala kvantiteta pri mehanizmu naših kmetijskih mlinov, ki le komaj 20% vodne sile izkoriščajo. Preskrbljeno pa je tudi v načrtu, da se bodo požiravniki v potoku takoj v začetku skrbno zazidali, betonirali, s tem pa bo vsa voda v potoku ohranjena, tako da bodo mlini imeli še več vode, kakor doslej, ko se je je toliko izgubilo po požiravnikih.

Dež. odbor bo skrbno varoval pravice vseh in gotovo tudi mislil na navedene vasi, da se oskrbe z vodo. Sicer pa prosim, kot poročevalec dež. odbora, da vis. zbor vsprejme predloge dež. odbora.

Predlogi so bili sprejeti.

V imenu fin. odseka poroča posl. Višnikar o najetju novih posojil za mestno občino Ljubljansko. Vsprejeti so bili predlogi:

1. Stolnemu mestu Ljubljani dovoljuje se v delno pokritje kupnine v znesku 48.000 gld. za nakup Galletove hiše na Mestnem trgu št. 2 na-

jetje posojila v znesku 32.000 gld., oziroma pritrjuje se že izvršenemu pokritju kupnine v delnem znesku 32.000 gld. s tem, da je mestna občina ljubljanska prevzela v svojo plačilno obvezo dve terjatvi v znesku 12.000 gld. in 20.000 gld. mestne hranilnice v Ljubljani iz zadolžnic z dne 6. dec. in 23. dec 1890. l.

2. Deželnemu stolnemu mestu Ljubljani se dovoli, najeti posojilo v znesku 800.000 gld., in sicer:

- 120.000 gld. za gradnjo Mestnega doma;
- 100.000 gld. za gradnjo osemrazredne slovenske dekliške šole in župnišča pri Sv. Jakobu;
- 65.000 gld. za gradnjo mestne ubožnice;
- 20.000 gld. za gradnjo ljudske kopeli;
- 120.000 gld. za tlakovanje cest, ulic in trgov;
- 175.000 gld. za napravo novih cest, ulic in trgov;
- 200.000 gl. za povečanje elektrarne;

To posojilo se mora vrniti v petdesetih letih s poluletnimi, enakimi dekurzivnimi anuitetami ter obrestna mera za obrestovanje ne sme znašati več, nego 4-5% in za amortizovanje ne manj, nego 0-54%.

3. Se dovoli, da se prihranke, ki se bodo po dovršitvi katere gori pod a) do g) navedenih naprav in del dejansko dosegli, porabi v pokritje primanjkljaja, ki bi se morebiti pokazal pri kateri drugi teh točk.

4. Dež. odboru se naroča, da izposluje tem sklepom Najvišje potrjenje.

Poslanec Luckmann je pri tej priliki izjavil, da sicer glasujejo za predloge, ker jih ovreči ne morejo, da pa niso povsem zadovoljni z mestnim gospodarstvom. Pred 20 leti Ljubljana ni imela ne dolga, ne občinskih priklad, a danes ima Ljubljana že mnogo dolga in znatne priklade. Govornik želi, naj bi Ljubljana ne napredovala prehitro v tem oziru, in naj bi bila spravljivejša nasproti Nemcem.

Župan Hribar obširno odgovarja, češ, da je Ljubljana res naredila dolgove, a temu je večinoma kriv zadnji potres; sicer pa so mnoga posojila investirana v raznih zgradbah, ki se bodo obrestovala. Kar pa se tiče slovenskih napisov, gotovo ti ne odvrtačajo Nemcev od Ljubljane. V Italiji, na Ogerskem in drugod tudi ni nemških napisov, in vender Nemci zahajajo radi v te dežele.

Posl. dr. Papež poroča o prošnji vasi Lobčec pri Žalini glede podpore za napravo napajališča. — Prošnja se odstopi deželnemu odboru v rešitev.

Posl. Košak podpira to prošnjo, rekoč: Vas Lobčec leži na hribu, ima skoro uro daleč hodá do vode in torej nujno potrebuje vode za živino in ljudi. Imeli so sicer v obližju neko lužo, toda ne na svojem vaškem svetu. Sovražni sosedje so jim to lužo zasuli in tako še za živino nimajo vode. Zato upam, da bode deželni inženir o priliki svojega potovanja v ta kraj ogledal si to vas,

Seveda, kakor smo že omenili, popoln tudi Levčev pravopis še ni in bržčas tudi brez hibe ni! Marsikaj bi človek še rad vedel, česar v Levčevem slovarju zamaš išče. Zelo smo n. pr. pogrešali malega pravila o primerjalnih členicah. — Zadnji čas so nam bili oktroirali to-le pravopisje:

»Kot pesnika ga čislam, kot človeka pomilujem. Njegova pesem je mila, kakor slavji spev. Podoba njegovega življenja pa je močnejša, negoli podoba marsikaterega navadnega zemljana.« Ne vemo, kako misli Levč o tem. Zdi se, če smemo soditi po vzgledih, da so po njegovem mnenju členice ko, kot, kakor, nego ravnopravne. Pogrešamo tudi pravila o pridevniki, ki so narejeni iz tujih besed. Pišemo najlastno ime Würzburg, a kako pridevnik? würzburgski? Bordeaux pišemo ime, a kako pridevnik? bordoski? ali bordoški? ali bordeauxski?

Nejasno je pravilo, kdaj se piše ki, kdaj kateri. Nezadovoljen bo marsikdo z gospod Levčevo pisavo: gospod-Trubarjeva slovenščina, Anton-Knezova knjižnica, Jurčič-Tomšičeva ustanova. Vsaj »Zvon« v oceni nekako ostentativno piše: Pleteršnikov Levčev pravopis, a ne Pleteršnik-Lev-

in deželni odbor potrebno ukrenil, da vas dobi potrebni vodnjak.

Občini Planina pri Vipavi se za zgradbo nove občinske poti od Dolenje Vasi dovoli 1000 gld. podpore. (Por. Murnik.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. maja.

Jezikovni zakon in § 14. Včerajšnji „Vaterland“ priobčuje na uvodnem mestu članek, v katerem dokazuje neobhódno potrebo izdaje jezikovnega zakona, akoravno s pomočjo zasilnega paragrafa. V dobi, ko vse nujno zahteva naglo uredbo jezikovnega vprašanja, ko se mora najti pot iz kaosa zmešnjav in notranjih bojov, ni ugoden čas za razmišljanje, jeli to ali ono sredstvo primerno v dosegu tega namena. In v resnici je že lepo število mož, ki so se sprijaznili s to mislijo in ki naznanjajo, da je treba dati cesarju, kar je cesarjevega. Njemu in državi zopet pripomoči do miru, to naj bode naloga in ob enem najlepše plačilo vsem, ki brezpogojno verujejo v Avstrijo. V tem smislu naj se oglase možje v poljskem klubu in katoliški ljudski stranki in naj zahtevajo, da se nastopi pot, ki vodi na prosto in akoravno je to tudi pot za silo. — V tem smislu piše omenjeni list in vabi vse desniške kroge, naj se sprijaznijo z vladnim načrtom in naj mu ne provzročajo nikakih zaprek, ker le tem potom je mogoče priti do miru, ki ga Avstrija tako nujno potrebuje.

Finančni minister dr. Kaizl v Pragi. Včeraj zjutraj je došel v Prago finančni minister dr. Kaizl, čegar prihod so že davno poprej oznanjali češki listi in na čegar obisk stavijo češki krogi velike nade. Vsi listi so v tem edini, da je dohod finančnega ministra v ozki zvezi z rešitvijo jezikovnega vprašanja. „Politik“ piše mej drugim: Nikaka tajnost ni več, da je dr. Kaizl zato prišel v Prago, da se posvetuje z voditelji čeških poslancev in konservativnega veleposestva in jim naznani nazore, ki vodijo vladu pri nameravanem izdajanju jezikovnega zakona. Pojasnila finančnega ministerstva in pa stališče, ki je bodo zavzeli zastopniki desniških strank nasproti vladnemu načrtu, bodo vsekako merodajna za sklepe čeških poslancev. Pred vsem je potrebno, da so gledé tega vprašanja edini vsi zastopniki desnice, ker sicer jej lahko preti prezgodnji razpad. — Še bolj obširno se peča s tem potovanjem časnik „Narodni Listy“. Zastopnik češkega kluba v kabinetu potuje po trditvi tega lista ad informandum v objektivnem in subjektivnem smislu te besede. Načrt vlade, pravijo »N. L., je naslednji: izdala se bo cesarska naredba, s katero se bo razveljavila Gautscheva jezikovna naredba, obednem pa nadomestila z določeno obliko. O tej obliki se bo sedaj razgovarjal dr. Kaizl z zastopniki češkega naroda in veleposestva.

Liberalizem ogrske vladajoče klčke pokazal se nam je že nebrojokrat v najsvetlejši

sprejeli tudi tujo podstavo, smemo pisati *-ovati*: kritika, kritikovati, ali pa tudi kritizovati. . . Pišimo: filozofski ali filozofijski (ne filozofičen), psihološki ali psihologijski (ne psihologičen), ker smo sprejeli podstave filozof, filozofija, psiholog, psihologija; a logičen, ker smo sprejeli tudi podstavo logika; lirski, liričen, ali liriški, ker imamo podstavo lirika in lirik. Ne spakujmo se z enklitikami; devajmo jih tja, kamor jih deva narod! Torej: oče je bil hud (a ne: oče bil je hud); ko je prišel, mi je dejal (a ne: ko je prišel, dejal mi je). Pišimo tudi, kakor govori narod: nebeško kraljestvo je podobno kvasu, katerega je žena vzela (a ne: kvasu, kateri je žena vzela...), naše seno je že naloženo, sosedovega pa še nakladajo (a ne: sosedovo pa še nakladajo)! Tudi se sme pisati: jagnje, ki ga je kupil mesar, dasi ni napačna pisava: jagnje, ki je je kupil mesar. Pišimo: bil sem pri svojí dragí starí materi (a ne: pri svojej dragej starej materi)! Ne spakujmo se v govoru s čistim končnim *l*!

Sploh: kupimo si za 1 krono Levčev „slovenski pravopis“ in ravnajmo se po njem. Vsega ne bomo takoj zadeli, počasi pa bomo vendarle prišli do neke enote!

čev pravopis. Nekoliko težko se bode tudi navaditi na nekatere dvonaglasne sestavljene besede: vrhutega, kroginkrog, tuintam. . . Pravilo, da se pišejo verzi z veliko začetnico, je že med tiskom knjižice odnesel moderni veter.

Omenimo še, da žal Levč ni zopet uvedel pred *r* starega *e*. Žal, pravimo, zakaj polglasnik *e* pred *r*-om govorimo, zakaj bi ga ne pisali? Tujci se zgražajo, če vidijo pred seboj besedo smrt, a lahko bi jim bilo raztolmačiti, da se v smert *e* bere polglasno! Tako so pisali pred nami, zakaj ne bi tako pisali tudi mi? Toda, kar je, je.

Popoln torej Levčev pravopis še ni — slovničarji bodo bržčas našli marsikaj, kar jim ne bo všeč, — a to nas ne sme ovirati, da bi se ga ne oklenili. Če bomo čakali v vseh ozirih popolnega pravopisa, ga bomo čakali do tedaj, ko ne bo več ne nas, ne naše slovenščine! Tudi se nikar ne dajmo preveč motiti slovničarjem! Če bomo poslušali, kaj bo dejal ta jezikoslovec, kaj oni, se bomo vsak dan morali učiti novi slovniči in novi pisavi! Prav je, da se jezikoslovci med seboj pomenijo kako in kaj, če ni drugače, naj se po pameti tudi malo zlasajo, a tega vendar ne

luči in dognalo se je vselej, da velja načelo liberalizma, načelo svobode samo za vladajočo liberalno kliko. To potrjuje dovolj jasno tudi zadnja razprava v poslanski zbornici, ko se je razpravljalo o sredstvih, ki naj bi zagotovila „čiste“ volitve, mej katera sredstva spada tudi zloglasni kancel-paragraf. Omenjali smo že, kake določbe obsega dotični zakonski načrt in na prvi pogled bi marsikdo sodil, da ni nič krivičnega v tem načrtu. Vedeti pa treba, da je naperjen ta paragraf izključno le proti katoliškemu prebivalstvu Ogrske, za katero ne sme veljati svobodna volitev. Liberalna vlada in njena večina umevata pod svobodo volitev samo ono svobodo, ki zagotavlja tak izid volitev, kakor ga ravno potrebuje liberalna klika. Pristašem Tisze, Andrassyja, Apponyja, Košuta in Polonyja morajo biti mandati zagotovljeni, potem je šele volitev slobodna. Vse to pa ne velja za somišljenike ljudske stranke in za nemažarske narodnosti. Določba o „slobodnih“ volitvah je torej samo varnostna ograja za politično moč liberalne klike. Za tem zidom morajo imeti varno zavetje ne samo vsi vsakokratni ministri, marveč tudi vsi liberalni strankarji. Konečno sodbo o tem paragrafu bo izrekla prihodnji teden magnatska zbornica, toda akoravno je za pravo svobodo vneta ljudska stranka napela vse svoje sile v odvrnenje preteče nevarnosti, ima vendar prav malo upanja na zmago.

Razpust italijanskega parlamenta. Italijanski kabinet še sedaj ni sestavljen. Kralj je sicer naročil generalu Pellouxu, naj se obrne do svojih političnih prijateljev ter jih pregovori, naj vstopijo v novo ministerstvo, toda mož nima sreče, ker je vsakemu političnemu voditelju znano, da s sedanjo kitajsko politiko ne bo prodrla nobena vlada. Te politike se pa hoče Pelloux neomajno oklepiti, ker meni, da so že odstranjene vse ovire in da bo mogoče v najkrajšem času zasesti samumski zaliv. Da torej Pelloux, ako res pride na krmilo novega ministerstva, izvede ta svoj načrt, izposloval si je od kralja pooblastilo od kralja, da sme razpustiti sedanji parlament. Novih volitev se baje general ne boji in pravi, da parlament, ki je v dveh letih strmoglavil štiri ministertva in je sedaj pripravil tudi petemu jednako usodo, pač ne zasluži, da bi se ohranil še nadalje pri življenju. Vsekako je torej mogoče, da nova vlada takoj razpusti sedanji parlament in pri novih volitvah, ki bi se vršile v oktobru, poskrbi za zadostno in zanesljivo večino. Par socijalističnih poslancev, ki bi jih več prišlo v italijansko zbornico, se vlada ne boji. Dotlej bo pa brez parlamenta vredila svojo zunanjo politiko.

Glasba.

Album slovenskih napevov. (Album des chants nationens slovènes.) 50 slovenskih narodnih napevov za klavir priredil Fran Gerbič. Cena 1 gld. 50 kr. Založil L. Schwentner v Ljubljani. — Narodne pesmi smo slišali že v najrazličnejši podobi harmonizovane, a ta zbirka se bo izmed vseh najbolj udomačila, če nas ukus ne vara. Napevi so pridržani brez izpremembe, spremljevanje glasovirja je lahko, tako da je zmaga lahko količkaj vajena glasovirka, jedna kitica pesmi je priložena. Zpremljevanje se drži v najtežavnejših mejah tehnike, pa je vendar melodijozno, in v ne-

morejo zahtevati, da bi se pravopis zmerom menjal, kakor se menjajo njih misli. To bi bil šaropis, a ne pravopis. Vsaj nekaj let naj nas sedaj puste zmirom! Medtem naj doženejo, kaj je v Levčevi knjižici nedostatnega, kaj bi se dalo še krajše in bolje povedati, katere oblike naj bi se še sprejele v slovar, katere morda iztrebile, in čez kaj let dobimo pomnožen in popravljen pravopis. Dotlej pa bodi Levčev pravopis, kakršen je v rečeni knjižici, in kjer ta nima kakega pravila ali kake oblike, Pletersnikov slovar pravec vseh slovenskih pisateljev! To se nam zdi edino pametno, in le na ta način pridemo kdaj do enotnega pravopisa. Povsem zadovoljen z vsako obliko nikdar ne bo nihče, dokler nosimo vsak svojo glavo in vsak svojo pamet. Vsaka sloga hoče nekaj samozataje!

Mi torej Levčev »slovenski pravopis« srčno pozdravljamo in izrekamo, da se bomo po njem ravnali, kolikor bomo mogli in znali.

A. U.

katerih točkah za svojo preprostost dovolj efektno. Zunanost je lična, izbrane so le pesni, ki se po svoji glasbeni vrednosti povzdigujejo nad srednjo stopinjo narodnega blaga.

Hrvatska misa za mješoviti zbor uglazbio Josip Mandić op. 3. Cena 60 nč. — Hrvaški tekst za nas ni pripraven. Mi sicer ne vemo, kako visoko se je povzpela cerkvena glasba v ožjem smislu onkraj Sotle, vendar o Mandićevi »misi« rečemo tole: Harmonizacija srednja, napevi stoje v sredi med tem, kar se pri nas imenuje cerkveno in narodno. Dobro bi bilo, da bi g. Mandić prelistal nekaj letnikov »Cerkvenega Glasbenika«. Mi smo sicer prilično skromni, a reči smemo, da bi si gosp. hrvatski skladatelj za cerkveno glasbo iz njega lahko zajel kako idejo.

Pri nas mnogo boljše skladbe ne morejo vspevati. Ravno kar smo zvedeli, da gosp. Jan. Pogačnik v Trzinu ne more svoje prav dobre maše »Missa in honorem B. Mariae Virginis« op. IX. za mešan zbor s spremljevanjem orgel spečati. Dve prav ugodni oceni v »Slov.« in v »Cerkv. Glasb.« sta mu privabili cele 4 naročnike. Opozarjamo zato cerkvene zbore, da se pri nakupu muzikalij prej informirajo po pravi vrednosti skladb.

Ob tej priliki opozarjamo igralce na glasovir na izdajo Vilharjevih del. Pred nami so:

»Skladbe«, složio F. S. Vilhar. Prva knjiga Gospod skladatelj je znan, in kritiki so se obširneje pečali z njim že pri prvem nastopu. Sedaj so pesmi ponatisnjene brez izpremembe. Diči jih poleg umetnosti tudi jugoslovanski narodni značaj. Cena je nizka: 1 gld. 20 kr. — O njem sporočimo še več, ko bo izdal nadaljne skladbe. X.

Tedenski koledar.

Nedelja, 7. maja: 5. povelikonočna, evang.: Jezus uči o moči molitve. Jan. 16. Stanislav šk. — Ponedeljek, 8. maja: Prik. Mihaela nadang. — Torek, 9. maja: Gregor Naz. šk. — Sreda, 10. maja: Antonin šk. — Četrtek, 11. maja: Vnebohod Kristusov, Mamert šk. — Petek, 12. maja: Pankracij m. — Sobota, 13. maja: Servacij šk. — Solnce izide 10. maja ob 4. uri 38 min., zaide pa ob 7. uri 15 min. — Lunin spremin: Mlaj 9. maja ob 6. uri 37 min. zvečer. — Musica sacra v nedeljo, 7. maja: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Mašo zložil Rob. Kravučke, aleluja z verzi A. Foerster, ofertorij J. Veselak. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Misa in honorem st. Caecilie z l. F. Schöpf, graduale Foersterjev, ofertorij Veselakov.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. maja.

(Premilostni gospod knez in škof) Anton Bonaventura se je danes popoldne s poštnim vlakom vrnil s kanoničnega potovanja po postojnski in trnovski dekaniji.

(Povodom smrti grofa Hohenwarta) je gosp. Povše kot načelnik »slovenske krščansko-narodne zveze« v državnem zboru izrazil sožalje pokojnikovi vdovi, katera se je pismeno v jako laskavih besedah zahvalila za izraženo sočutje.

(Pozdrav Slovencem). Brzjavni pozdrav, ki ga ga je klub hrvatske opozicije doposlal na gosp. dež. glavarja, slove slovenski: »Izvrševalni odbor saborskega kluba opozicije kot verni tolmač čustev celega hrvatskega naroda z navdušenjem pozdravlja sklep vašega deželnega zbora o uvedanju hrvatskega jezika v realke ter izreka dičnim slovenskim zastopnikom najsrčnejšo zahvalo na tem velevažnem patrijotiskem činu, ki je najsijajnejši dokaz ljubezni in jedinstva med Slovenci in Hrvati. — Bresztjenszky, predsednik kluba. — Brzjavka g. dr. Vidriča se glasi: Sklep kranjskega dež. zbora glede uvedanja hrvatskega jezika na realkah odgovarja potrebi, pospešuje samozavest naroda ter znači korak naprej na potu k jedinstvu med Hrvati in Slovenci. Hvala Vam, hvala Vašim tovarišem! — Na to sta odgovorila oba kluba slovenskih deželnih poslancev: »Slovenska dva kluba zahvaljujeta Vas združena na bratskem Vašem priznanju sklepa dež. zbora kranjskega o uvedbi hrv. jezika kot učnega predmeta na tudeželnih realkah v korist

bodočnosti naše slovenske mladine, katera naj uspešno deluje v blagor domovine in države.« — Gospod poslanec Povše je prejel včeraj iz Zagreba nastopno brzjavko: »Hrvatska akademiška mladina, navdušena za kulturno in politično jedinstvo naroda slovenskega in hrvatskega, srčno pozdravlja Vaš predlog o uvedanju hrvatskega jezika na slovenskih realkah. Živeli bratje Slovenci! Živeli zavedni zastopniki naroda!« Hrvatska akademiška mladina zagreška. — Gosp. poslanec Povše je dalje dobil naslednje brzjavke: »Stolni kapitel djakovački zanosno pozdravlja Vaš dalekosežni predlog in sklep dež. zbora za uvedanje hrvatskega jezika na realkah. Naprej potom zjedinenja dveh bratskih narodov. Hvala in pozdrav Vam in Vašim vrlim tovarišem. Za kaptol djakovački kanonik Babič. — Iz Varaždina: »Zanosno pozdravljamo sklep slovenskega bratskega zbora. Bog zjedini brate! Živeli slovenski narodni poslanci«. Gjuro Bedeković, nar. zastopnik. dr. Magdič, odvetnik. — Iz Gelze na Lošinju: »Srčno pozdravljamo Vaš rodoljubni predlog. Jeden jezik bodi obramba proti skupnemu neprijatelju«. Za klub stranke prava Juraj Dobrivič.

(V pokoj je stopil) č. g. Fr. Pleško, župnik v Podragi na Vipavskem.

(Slovenska Matica) ima letos občni zbor v sredo dne 24. maja. — Vspored priobčimo prihodnjič.

(Idila izza zadnjega volivnega boja.) Pred velika vrata ljudske šole na Ledini sijali so mili žarki pomladnega solca in obsevali gručo liberalnih agitatorjev, kateri so se tam utaborili, da je moral skozi nje slehern volivec. »Durch diese hohle Gasse muss er kommen.« Najlepša prilika, da se pregleda, jeli ima mož glasovnico in kar je še enacega, za volitev potrebnega, v redu. Šent-peterska ura je že enajst odbila, treba je bilo torej spraviti na volišče zadnjega moža. Dr. Tačar postal je gibčen in pošiljal je agitatorje z vozovi sedaj po tega, sedaj po onega volivca. Liberalci so sicer prišli že skoro do zadnjega moža, vendar jih je nekaj, ki le niso hoteli priti, bilo že zapisanih v črnih bukvah liberalcev, v svrhu poznejšega »raztrganja« v »Narodu«. Toda, vsejedno treba se enkrat poskusiti in tudi te zadnje sile še spraviti na volišče. Bistro in vajeno oko Elije Predoviča zapazi tu volivca, preprostega meščana, ki je tam bolj v ozadju ogledoval volišče. Komaj minuto pozneje stopa omenjeni meščan sredi velike liberalne eskorte po mostovžu proti dvorani. Spreddaj zmagonosno od zgoraj motreč tistih par opozicijonalcev, kolikor jih je na volišču, Elija Predovič, ob levi in desni volivca in pa zadaj po jeden liberalni agitator. Volivec drži se resno, »kakor kadar je pokop«, ali kako že poje pesnik. Ta je že izgubljen opoziciji! Sedaj so pred volivno dvorano. Elija Predovič stopi v stran, kolobar liberalnih agitatorjev sklence se tesno za volivcem, da ne bi mogel noben opozicijonalec blizo. Volivec stopi v volivno dvorano. Elija Predoviču izvije se iz prsij olajšaven vzdih, češ, ta je sedaj dober, saj mu je on, Elija Predovič, sam dal v roke glasovnico z liberalnimi kandidati; ali je bila glasovnica na ušesih zaznamovana, kakor pujsek, ali ne, tega nam zgodovina ne poroča. Zadovoljen se je nasmehnil dr. Tavčar. — Kmalu na to pa je navstal med liberalnimi agitatorji velik šunder in vskliki jeze čuli so se iz njihove srede. Tudi dr. Tavčar srdil se je močno in se pritoževal tudi proti opozicijonalcem, in to po vsej pravici, saj je ta od liberalcev toli skrbno varovani in spremljani volivec volil — kandidate opozicije. Da so pa liberalci to tako hitro izvedeli!

(Vseslovenska delavska slavnost.) Udeležbo so nadalje naznanila društva: 34. Bralno društvo v Dobropoljah, 35. Katol. izobraževalno društvo v Šmariji, 36. Kršč. socijalno železničarsko društvo v Ljubljani. 37. Katoliška družba v Ljubljani, 38. Slov. delavsko stavbinsko društvo v Ljubljani, 39. Ljudska posojilnica v Ljubljani, 40. Gospodarska zveza v Ljubljani, 41. Zveza kranjskih posojilnic v Ljubljani.

(Tombola) z dobitki je dovoljena za tekoče leto kmet. podružnici v Begunjah na Gorenjskem. (Vedovod) v Ilirski Bistrici je dovršen; kolavdacija se je vršila dne 28. aprila.

(Pri usposobljenostnih izpitih) so dobili usposobljenost za ljudske šole z nemškim in slovenskim jezikom gospodje Guštin Emil, Kaffou Igna-

čij, Klemenčič Ivan, Mlakar Franc in gospodična Vovk Franica, gosp. Justin Ivan za nemščino kot učni jezik, gosp. Petras Henrik pa za verouk.

(Isterski deželni zbor) je imel včeraj sejo, v kateri je bil vsprejet proračun šolskega zaklada. V razpravi je poslanec Vareton očital vladí, da je ustanovitev hrvatskega gimnazija v Pazinu ne le sramota, ampak tudi infamija. Konečno je zapretíl, da bodo Italijani odrekli vsak prispevek za šole. Vladni zastopnik je protestiral proti očitánju infamije. Posl. Gambini bi sicer tudi odrekel prispevke za šolo, ko bi dopuščali zakoni. V vsklíeno komisijo za osebno dohodarino je bil izvoljen posl. Bubba, njegovim namestnikom A. Stiglitz.

(Postaja Žabnice) v kanalski dolini (državna železnica) se bo odslej imenovala Žabnice-Višarje. Važno je to za romarje na sv. Višarje, ker vodi od tu najbližnja pot k znanemu Marijnemu svetišču.

(Romanje na sv. Višarje) prične se letos dne 11. maja. Božjo službo bodo čez poletje tam opravljali č. gg.: David Schmidt, provizor v Št. Juriju, Josip Svatoč, provizor v Ukvah in o. Dijoniz Spitzer, frančiškan iz Beljaka.

(Koroške novice.) Iz Celovca dne 5. maja. Blizu Železja v leski dolini je dne 30. aprila pogorela vas Klebas. Zgorelo je 16 poslopij in 19 glav živine. Pet hiš in podružnično cerkev so še rešili. — Pogorelcem v Ovčji vasi in sicer 50 strankam se je razdelilo 7998 gld. podpore, nabrane po vsej deželi. — V Št. Petru, občina Strassburg, je pri delu na polju neki konj udaril 19letnega hlapca T. Krasnicer tako v trebuh, da je drugi dan umrl. — Kakih 300 laških delavcev je v Beljaku ustavilo delo pri zidanju novega poslopja državnih železnic. Več delavcev je dne 1. maja praznovalo vkljub prepovedi. Ko jih drugi dan niso več vsprejeli v delo, so ž njimi ustavili delo tudi drugi delavci. — Šolska občina Šmartin pri Temenici je dobila za napravo vodovoda od »Schulvereina« 250 gld. podpore. Judeževi groši!

(Krematorij v Gradcu.) Kakor poročajo graški listi, bo graški mestni zastop ustregel prošnji dunajskega društva »Flamme« za ustanovitev krematorija in kolumbarija v Gradcu, ki preide sosedobno v občinsko last. Gradec bo toraj prvi mej onimi »naprednimi« mesti v Avstriji, ki smatra sežiganje mrličev za najnujnejšo socialno potrebo. Dunajčani dosedaj o takem napredku še nóčejo nič slišati.

(Der Süden), na Dunaju izhajajoči list, objavlja tudi odbor tistih trgovcev, ki nasprotujejo našej gospodarskeji organizaciji. Ta odbor pa, kakor ga objavlja »Der Süden«, ni popoln, ker razun od imenovanega časnika navedenih gg.: Poglačnik iz Cirknice, Domicelj z Rakeka, L. Fürsager iz Radovljice, Ciril Pirc iz Kranja, Gustin iz Metlike, Stepec iz Višnje gore, dr. Tavčar, ces. svetnik Murnik, Zupančič in dr. Kušar iz Ljubljani, sede v tem odboru še gg.: Tosti, Trdina, F. Souvan in pa Malovrh, vsi iz Ljubljane.

(Razpis častnih nagrad.) »Česko-slovenski spolek v Pragi«, pod predsedstvom velikega prijatelja naroda slovenskega in zlasti slovenskega učiteljstva, gosp. Jana Lego je sklenil v svoji seji dne 16. sušca t. l., da bode podpiral slovensko slovstvo, in sicer spise za mladino, s častnimi nagradami, izražujoč prepričanje, da je mogoče narod odgojiti v čitateljski narod le potom dobre in obilne knjižnice za mladino. V to svrhu je določil primerne nagrade ter poveril »Zavezo slovenskih učiteljskih društev«, da stori vse v to potrebne korake. Radostno objavlja podpisani direktorij ta plemeniti ukrep naših bratov Čehov ter razpisuje s tem dve častni nagradi po 100 in 50 kron za najboljša mladinska spisa, obseajoča najmanj 2¹/₂ tiskovne pole. Spisi morajo biti izvirni in primerni otroškemu duhu. Rokopise je poslati predsedništvu »Zaveze« do 1. oktobra t. l. Pisateljevo ime je priložiti v posebnem zapечатem listu. Častni nagradi se bodeta izplačali takoj po razsodbi gg. ocenjevalcev. Vrh tega dobí pisatelj za svoje delo tudi navadno pisateljsko nagrado po dogovoru z »Zavezo«. Direktorij »Zaveze slovenskih učiteljskih društev« v Ljubljani.

(Sejmi po Slovenskem od 8. do 13. maja.) Na Kranjskem: 8. v Ljubljani, Završih, Trziču,

na Vinici in na Vrhniki; 9. v Smarju; 12. na Toplicah, Senožečah, v Zagorju, na Koprivniku, Veliki Loki, Sodražici in v Žuženberku. — Na slov. Štajerskem: 8. v Arnužu, Rogatcu, Veleji, Brežicah, Spod. Kostivnici in na Polju; 10. pri sv. Lovrencu; 12. v Lembergu, na Planini, v Slov. Gradcu in Teharjih. — Na Koroškem: 8. v Črni pri Pliberku; 13. pri sv. Hemi, v St. Lenu in St. Mohorju. — Na Primorskem: 8. v Palmi; 12. v Sežani.

Slovstvo.

Voditelj I. II. zv. 2: Svetopisemsko poročilo o vstvarjenju (J. Hohnjec). — V znamenju svetega križa (dr. I. Mlakar). — Zgodovina cerkvenega govorníštva (dr. A. Medved). — Škof Sebastijan Glavinic (Jernej Voh). — Dušno pastirstvo. — Priprave za biblične katekeze (A. Kržič). — Raznosterosti. Ocene. Književni razgled.

Katoliški Obzornik I. III. zv. 2: O bistvu kapitalizma (dr. Josip Pavlica). — Najvišje dobro pri Sokratu, Platonu in Aristotelu (dr. Fr. Kovačič). — Marksizem razpada (dr. J. E. Krek). — Lourdes v luči vere in vede (I. M. Seigerschmied). — Aberkijev nagrobni napis (dr. Fran Kovačič). — Nekoliko o novejši ruski književnosti (G. F.). — Amerikanizem — obsojen (dr. A. Ušeničnik). — Razgled obzornikov. — Slovstvo. — Drobtinice. — Paberki.

Zora I V. zv. 2: Naša bodočnost (Bogdan Korzak). — Vpliv liberalizma na narodnogospodarskem polju (Ivan Hubad). — Duh časa (I. Bergant). — Vera, veda, umetnost (A. K.) Napoleon (Rado Kosar). — Pogovor z modernicem (I. Š.). — Ciprijan Istinić (Fusforić). — Glasnik.

Vse tri revije Slovincem prav toplo priporočamo. Prva izhaja v Mariboru (2 gl.), druga v Ljubljani (2:50 gld.), tretja na Dunaju XVIII, Theresiengasse 38. (1 gld.) Podpirajmo svoje slovstvo, da nas tuje ne preplavi!

Društva.

(Vabilo) k zabavnemu večeru, katerega priredi katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani, v svojem domu, Komenskega ulice št. 10 v nedeljo, 7. maja 1899. Vspored: 1. »Za dom v bojni grom«, zbor, P. H. Sattner. 2. »Na planine«, zbor, P. H. Sattner. 3. »Lastovki v slovo«, poluzbor, A. Sachs. 4. »Pastir« zbor s tenor-solo, A. Sachs. 5. »Gigani«, komičen četverspev, A. Sachs. 6. »Gigan Čarovnik«. Burka v dveh dejanjih s petjem, spisal dr. J. E. Krek. Vstopnina: Sedeži 1.—5. vrste 30 nvč.; sedeži 6. do 10. vrste 20 nvč.; stojišča 10 nvč. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Začetek ob 7. uri zvečer.

(Vabilo) k veselici, katero priredi katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Šent Vidu nad Ljubljano v svojem domu, v nedeljo, dne 7. maja 1899. I. Vspored: 1. »Majnikova«, poje združeni mešani zbor, poljska národna, harm. A. Nedved. 2. »Pri zibelci«, poje cerkveni mešan zbor, K. Mašek. 3. »Studenček u«, poje združen mešan zbor, p. H. Sattner. 4. »Kmet—Kralj Herod«. Burka v dveh dejanjih s petjem. 5. »Ahacij Bonifacij Simplicij Žolna«. Komični prizor. 6. Prosta zabava. Čisti dobiček namenjen je farni cerkvi sv. Vida. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Začetek ob 5. uri zvečer. Vstopnina: I. sedež 50 kr., II. sedež 30, III. sedež 20, stojišče 10 kr. K tej veselici najuljudneje vabi Odbor.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: G. Fr. Ličan 3 gld. 10 kr. — G. Jurij Jelenc, podv. k. dr. na Češnjci, 1 gld. 50 kr.

Za dijaško mizo v Kranju: Namesto venca na krsto umrlega častnega meščana svojega grofa Hohenwarta občina Kranj 20 gld. — Na-

mesto venca na krsto umrlega Antona Rakovca gospa Marija Činkole iz Ljubljane, 10 gl. — Rodbina Drukarjeva iz Ljubljane, 3 gl. — G. notar Šlamberger 4 gld. — Gg. prof. Novak, Štritof in dr. Korun po 1 gld.

Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Djakovo. 5. maja. Ako nas bratska ljubezen ne složi, rodoljubni rad ne dovede k slobodi i jedinstvu, tko će nam pomoći? Oduševljeno pozdravljam zaključak kranjskega sabora, jer ga je nadahno genij slovensko hrvatskog jedinstva.

Doktor Popratović.

Dunaj. 6. maja. Avstro-Ogersko bodo zastopali na mirovni konferenci v Haagu ti-le odposlanci: grof Welsersheimb, poslanik v Haagu Okolicsany, poslaniški svetnik v zunanjem ministerstvu Merey, profesor mejnarodnega prava na Dunaju dr. Lammarsch, podpolkovnik v generalnem štabu Khuepach in kapitan grof Soltyk.

Dunaj. 6. maja. Deželni zbor je soglasno vsprejel predlog, naj se pozivlja vojno upravo, da v posebnih ozira vrednih rodbinskih razmerah dovoli dopust aktivnim vojakom in da oprostí službe kmečke sinove od 15. aprila do 15. septembra. Namestnik je ugovarjal temu predlogu, češ da ne spada v področje dež. zbora.

Dunaj. 6. maja. Mestni svet dunajski je sklenil najeti 30 milijonov kron posojila za zgradbo mestne elektrarne.

Praga. 6. maja. Finančni minister dr. Kaizl je včeraj dalje časa konferiral s češkimi poslanci. Mej drugim se je vkljub energičnim ugovorom opozicije sklenilo, da se zadeva glede mandatov nemških poslancev odstavi z dnevnega reda.

Praga. 6. maja. Deželni zbor je s 123 od 140 oddanih glasov izvolil posl. Werunškega deželnim odbornikom mesto odstopivšega dr. Lipperta. Poslanec Werunski je zvest pristaš nemških abstinents in se toraj ne udeležuje zasedanja.

Rim. 6. maja. Pelloux se je dogovarjal s Sonino radi sostave kabineta. Poslednjega je kralj vsprejel v avdijenci.

Haag. 6. maja. Na pritožbo katoliških poslancev je odgovoril zunanji minister, da papež od leta 1870 ni prejel nikakega povabila na mejnarodne konference in da je torej sedanjí korak sicer obžalovati, vendar pa ni provzročil nikakega presenečenja. — Kredit za konferenco je večina zbornice dovolila.

Umrli so:

V bolnišnici:

1. maja Neža Turšič, posestnikova žena, 28 let, broncho-pneumonia.

V vojaški bolnišnici:

3. maja. France Kladoik, sanitetni vojak, 22 let, morbus Brightii acut.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m., srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanja ozračja v noči	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebe	Padavina v 24. uri v mm
5	9. zvečer	734.8	1.6	sl. jrah.	oblačno	
6	7. jutraj	734.9	1.3	sl. sržh.	oblačno	26.8
	2. popol.	734.8	12.2	sr. jrah.	jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 20° normale: 12.7°.

Zahvala.

451 1—1

Za toliko izkazano sožalje povodom smrti preljubljene soproge, oziroma hčere in sestre

Pavline Vdovič roj. Barle

kakor tudi za spremstvo in večkratni obisk prečast. gospodu župniku Fr. Pešcu, gospodu učitelju Jožefu Pavčiču za petje, posebno pa robarskim faranom, ki so jo tako pogosto obiskovali, tolažili in zanjó molili, in vsem udeležnikom pogreba izrekajo najpriščnejšo zahvalo

žalujoči ostali.

Rob pri Vel. Laščah, dne 4. majnika 1899.

Potrli od najglobokeje žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest o smrti naše iskreno ljubljene, nepozabne in predobre soproge, oziroma hčere in sestre

Pavline Vdovič roj. Barle

ki je po dolgi, mučni bolezni, previdena večkrat s sv. zakramenti, v 28. letu svojega življenja, danes ob 3¹/₂ uri popoldne mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb bode dne 4. majnika ob 10. uri dopoldne na Robu.

Sv. maše brale se bodo v več cerkvah. Predrago pokojnico priporočajo v pobožno molitev in blag spomin

žalujoči ostali.

Rob pri Vel. Laščah, dne 2. majnika 1899.

„Národna kavarna“.

V nedeljo dné 7. maja 1899

vojaški koncert.

Začetek ob 1/9. uri zvečer.

Vstop prost.

K obilni udeležbi vabi z velespoštovanjem

452 1-1

Fran Krapež.

Vabilo

k

37. izrednemu občnemu zboru
p. n. društvenikov meščanskega zavoda za
nastanitev vojakov v Ljubljani,

kateri bode

v nedeljo, dné 7. maja 1899. l.,
dopoldne ob 1/11. uri

v telovadnici II. mestne ljudske šole na Cozovem grabnu.

Razgovori:

1. Letno poročilo in sklep računa za leto 1898.
2. Odobrenje skupil za meščansko vojašnico in parcelo ob Opekarski cesti katastr. občine Trnovsko predmestje.
3. Posamezni nasveti.

Vodstvo meščanske vojašnice
v Ljubljani.

438 2-2

Izgubil se je

majhen pes (ratler), znamka
295. Ako je komu znano, kje da je, prosi se
naznaniti Poljanska cesta št. 37. 450 2-2

Stanovanje

s 4 sobami itd. itd. se oddá 1. avgusta 1899
v hiši št. 11 Kolodvorske ulice. 428 3-3

Moka

iz mlina Vinko-ta Majdič-a v Kranju

oddaje se po engros-cenah 259 44-8

v plombriranih vrečkah po 10 in 25 kil v prodajalnici

Maksa Domicelj-a

v Ljubljani, Rimska cesta vis á vis Gorupovim hišam.

Dostavljanje na dom brezplačno.

Plombe originalne mlinske.

Moka oddaje se tudi v vrečah po 50, 85 in 100 kil.

Opozarja se, da priznani izvrstni izdelek prvega doma-
čega našega mlina dandanes tudi na tujem uspešno tekmuje
z izdelki vseh ogerskih mlinov. 416 3-3

Cerkvena mizarska dela.

Podpisane izdelujem zlasti oekvene klopi
in spovednice po vzorcih in po lastnem načrtu
ter se za taka dela priporočam čast. duhovščini in
cerkvenim predstojništvom. Zagotvim izvrstno delo
in nizke cene. Že desetim cerkvam sem izdelal
klopi v največjo zadovoljnost.

Da je moje delo res trdno in lepo, spričujejo
klopi po farnih cerkvah v Dobu, Radomljah, na
Rovu, Brdu, Goričici, v Moravčah, Pečah, Komendi
in v novi cerkvi vodiški, pa spovednica na Holmcu.
Postavljanje novih klopi v cerkvi traja le 5 do
6 dni.

Josip Stupica na Viru,
pošta Domžale.

61 20-15

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo
izgotovljene obleke
posebno na haveloke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.
227 19

Kuharica

želi vstopiti v službo h kakemu gospodu duhov-
niku. — Ponudbe naj se pošljejo do konca
maja t. l. pod naslovom: M. Lebar, Gospodske
ulice št. 3, I. nadstropje. 433 3-2

Lepo, osnaženo

kurje posteljino perje

je dobiti po jako nizki ceni na Sv. Petra
nasipu št. 35. 443 3-2

Učenec,

14 do 15 let star, s primerno izobrazbo, vsprejme
se v trgovino mešanega blaga.

Ponudbe vsprejme Ivan Razboršek, Smartno
pri Litiji. 417 4-4

Največjo izbero

elegantnih

(338-12-9)

solnčnikov

priporoča

po najnižjih cenah

L. Mikusch

Mestni trg št. 15 v Ljubljani.

Roman-cement.

Portland-cement.

Železniške šine in
traverze za oboke.

Bičje za obivanje stropa
(Stuccaturrohr). 409 6-4

Trombe (pumpe) za vodnjake.

Raznovrstne štedilnike (Sparherde)

priporoča po jako nizki ceni

Fran Stupica

= trgovina z železnino in specerijskim blagom =
v Ljubljani,
Marije Terezije cesta št. 1, zraven »Figovca«.

KATHREINER-

Kneippova sladna kava.

Stara mamica, še meni!

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri
živčnih, srcnih, želodečnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc.
zdravniško priporočena. — Najpriljubljenejša kavina pijača v
stotisočero rodovinah.

Prečastiti duhovščini se priporočam za slikanje

cerkvâ, kapel
in **sob.**

ALBERT ROBIDA
Ljubljana, Rožne ulice št. 5.

Imam na razpolago tudi krasne **vzorke** (škice) v barvah tiskane, v raznih slogih, kakor tudi mnogo spričeval. 73 26-15

Montinit, pritrjevalno sredstvo za kamenje, kovino, lesovje itd., priporoča gg. **kamnosekom in ključarskim mojstrom** tvrdka **BRATA EBERL**, edina zaloga za Kranjsko, v Ljubljani, Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 27 11-2

HERBABNY-jev
podfosfornasto-kisli 415 20-4
apneno-železni sirup.

Ta 29 let z največjim uspehom rabljeni prani sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahki si privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebnost pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. 896 (20-19)

Cena steklenici 1. gld 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polsteklenic ni.)

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva **Herbabny-jev apneno-železni sirup**. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime, „Herbabny“ tiskano z vzvišenimi črkami in osi vsak a steklenica poleg stoječo uradno registrov. varstveno znamko, na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII./1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skore v vseh lekarnah na Dunaju in v kronovinah.

Liniment. Capsici compos.
352 iz lekarne Richter-jeve v Pragi 24-14
priznana izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobilo posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 759 40-31

Richter-jev liniment s „sidrom“
ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s snano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna
pri slatem levu v Pragi.

Glavna zaloga moke
iz slovečega valjičnega mlina

Vinko Majdič-a v Kranju.

Pri razstavah odlikovani izdelki, dobé se en-gros po originalnem ceniku pri

ANTONU DITRICH-u

glavnem zastopniku 373 10-6

Marije Terezije cesta šte. 2, Ljubljana.

Vožnje karte

in

tovorni listi

AMERIKO.

312 17 Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj IV., Wiedenergürtel 20,

ali pa 317 25-6

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 29.

G. Piccoli,
dvorni založnik
Nj. svetosti
papeža
Leona XIII.

lekarnar „pri angelu“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Železnato vino.

Kemične analize odličnih strokovnjakov, kateri so v **železnatem vinu** lekarnarja **Piccoli-ja** v Ljubljani zmiraj potrdili navedeno množino železa, so najboljši spričevala ter daje največje poročstvo za njega učinek.

To vino je kaj dobro za slabokrvne, nervozne in vsled bolezni oslabele osebe, za blede, sloke (suhe) in bolehave otroke.

Cena polliterski steklenici 1 gld.

Naročila pošiljajo se z obratno pošto; poštino plačajo p. n. naročniki. 827 30

Na najvišje povelje Njega c. in k. apost. Veličanstva

XX. c. k. državna loterija
za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno dopuščena — ima 12728 dobitkov v gotovem denarju in skupnem znesku 403.160 kron.

Glavni dobitnik znaša:
200.000 kron.

Za izplačilo jamči c. k. loterijski urad. Žrebanje bode nepreklicljivo dne 15. junija 1899.

Jedna srečka stane 4 krone. Srečke so dobili pri državni loteriji na Dunaji, I., Riemergasse 7, v loterijskih kolekturah, pri davčnih, poštah, brzojavnih in železničnih uradih, po menjalnicah itd. Načrti za kupovalce srečk zastoj. 101 10-1

Srečke se pošiljajo poštne prosto. 431 4-2 C. k. vodstvo državne dohodnijske Oddelek za državne loterije.

Štajerska deželna

Rogaška slatina

Tempelski-vrelec
najboljša osvežujoča pijača.
Styria-vrelec
Svetovno znana zdravilna voda.

SE DOBI POVSOD!
Vodna uprava
Rogatec-Slatina

Samoprisilnačeje. Od medicinskih veljašov najbolje pripovčena vžgano na zamašku. St. Landschaftl. Rohitscher!

449 6-1

Pozor **PUCH-STYRIA** **kolesarji!**

Obče znana, jako trpežna

kolesa Styria št. V „ljudsko kolo“

prodajajo se zaradi različnih cen drugih vrst koles po jako nižanih tovarniških cenah pri

Franu Čudnu v Ljubljani

s čemur je sl. občinstvu dana prilika po ceni si pribaviti

Styria št. V. 399 4

Zastopnik tvrdke: Josip Polak.

IVAN KORDIK, Ljubljana,
Prešernove ulice št. 10-14,
ima na izbiro vsakovrstne

svečnike, nože, vilice in žlice
iz **alpake** (čista, bela, trajna kovina).

1 par svečnikov iz alpake	21,	24,	26 cm. visoki
stane gld.	1.90,	2.20,	2.30.
1 tucat žlic za kavo stane od gld.	2.20 do gld.	3.—	
1 žlic navadnih iz alpake od gld.	4.20 do gld.	5.—	
1 nožev ali vilic	gld.	5.60.	(419 4-2)

Pod ugodnimi pogoji sprejme takoj več v požarni stroki izvežbanih

akvizitêrjev

Ljubljansko glavno zastopstvo c. kr. privileg. „**Riunione Adriatica di Sicurtà**“, kateri naj se dološljejo tudi dotične ponudbe. 395 3-2

Zavod 320 26-26
umetno slikarstvo na steklu.

B. ŠKARDA v BRNU.

Specijalni zavod za slikanje na cerkvena okna v vsakem slogu in izdelavi.

Ceniki, troškovniki, načrti, škeice in vsakoršen strokovni nasvet brezplačno.

Sedemkrat odlikovan s prvimi nagradami.

Primerna, trpežna in trajna birmanska darila.

Kdor želi kupiti za birmansko darilo ne samo cenó, temveč tudi dobro in natančno regulirano

žepno uro,
obrne naj se do tvrdke 424 7-3

Janko Klopčič
prodaja raznovrstnih zlatih, srebrnih, nikelnatih in jeklenih žepnih ur, zlatnine in srebrnine
v Ljubljani, Prešernove ulice št. 4.

Žepne ure za dečke in deklice od gld. 5.— naprej.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje. prte itd

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirajo na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zadržuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 250 52-9

Ana Hofbauer,
imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

Najnovejše in najboljše

klobuke

za gospode in dečke 272 13-13

zdelke prvih avstrijskih, nemških, italijanskih in angleških tovarn

priporoča v največji izbi in po najnižjih cenah

velespoštovanjem

C. J. HAMANN,
Mestni trg šte. 8.

Zaloga klobukov

c. kr. privilegov. tovarn za klobuke

W. Ch. Pless, Dunaj, in Jos. Pichler, Gradec.

Klobuki se izdelujejo natančno po označeni meri in obliki in se prevzemajo tudi stari klobuki v barvanje in oblikovanje.

Razglas.

Na mestu podrtega deželnega dvorca na Kongresnem trgu v Ljubljani se bo zgradil

nov deželni dvorec.

Dotična dela in dobave so nastopno proračunjene:

1. Kopanje tal in zidarsko delo okroglo . . .	152300 gld.
2. tesarsko delo . . .	13600 »
3. kleparsko delo . . .	13000 »
4. krovsko delo . . .	6300 »
5. kamnoseško delo . . .	28000 »
6. kiparsko delo . . .	34000 »
7. potrebno železje . . .	23100 »
8. mizarsko delo . . .	29600 »
9. ključavničarsko delo . . .	13000 »
10. steklarsko delo . . .	4900 »
11. plesarsko delo . . .	4750 »
12. lončarsko delo . . .	2300 »

Ta dela se bodo oddala pôtom javne konkurence ter se dotične ponudbe sprejemajo pri podpisnem deželnem odboru

do dné 27. maja 1899 do 12. ure dopoldne.

Vsa natančnejša določila gledé ponudeb, oddaje in izvršitve dela se zvedó pri stavbnem uradu in so izkazi posameznih del ter načrti v navadnih uradnih urah na razgled v pisarni deželnega stavbnega urada, Turjaški trg šte. 4, II. nadstropje, kjer se dobivajo tudi proti vplačilu tiskarskih stroškov.

Od deželnega odbora kranjskega
v Ljubljani, dné 1. maja 1899.

Najnovejša špecerijska trgovina!!!

Karol Planinšek

prej Schober, Dunajska cesta šte. 8.

Ozira se na svoj zadnji inserat, dovoljujem si sl. občinstvo opozarjati na svojo veliko zalogo špecerijskega blaga, kakor: raznovrstne kave, kakao, čokolade, olivnega, namiznega in aixer-olja itd.

Nadalje se istemu tudi priporočam za nakup najfinejšega francoskega in ogerskega konjaka, pristne sedmograške slivovke finega tropinovca in špirita po najnižjih cenah, zagotavljajoč solidno in reelno postrežbo.

415 15-3

Dobiva se povsod.

Kalodont.

Najbolje in najceneje sredstvo za čiščenje zob.

Delavnica kleparskih, ključarskih, kovinotiskarskih, stavbenih in galanterijskih del.

ANTON BELEC

Št. Vid nad Ljubljano

izdeluje in ima v zalogi cerkvene svetilnice ali stalnice, dve po: iz kositarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine 22, 24, 28, 32 gld., iz topaka 40, 50 gld.; obhajilne svetilnice iz kositarja po 2 gld., iz medenine po 5, 8, 10 gld.; pušice z zvončki za pobiranje miloščine, iz kositarja po gld. 1-50, iz medenine po 5 gld.; štedilna železna ognjišča, vsa železna in tudi razna za vzidanje.

Pokrivanje in barvanje zvonikov ter napeljevanje strešnih zlebov in strelovodov. 253 12-10

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča itd. — S kritevjo zvonikov prevzema ob enem tesarska dela.

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane efekte in druge vrednostne listine po dnevnem kurzu.

BANKA Makso Veršec
v LJUBLJANI.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev. Giro-konto (hranilne vloge v tek. računu), obresti od dné do dné po 4 1/2 %.

Poštno-hranilnične položnice na razpolago.

Dunajska borza.		
Dné 5. maja.	Dné 5. maja.	Dné 5. maja.
Skupni državni dolg v notah 101 gld. — kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld. 171 gld. 50 kr.	Kreditne srečke, 100 gld. 199 gld 75 kr.
Skupni državni dolg v srebru 100 » 55 »	5% državne srečke l. 1860, 100 gld. 157 » — »	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld. 165 » — »
Avstrijska zlata renta 4% 119 » 30 »	Državne srečke l. 1864, 100 gld. 195 » 75 »	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld. 20 » 25 »
Avstrijska krona renta 4% 100 » 35 »	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron 98 » 60 »	Rudolfove srečke, 10 gld. 28 » — »
Ogerska zlata renta 4% 119 » 70 »	Tisine srečke 4% 138 » 60 »	Salmove srečke, 40 gld. 85 » 50 »
Ogerska krona renta 4% 97 » 35 »	Dunavske vravnave srečke 5% 129 » 50 »	St. Genois srečke, 40 gld. 84 » 75 »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. 920 » — »	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878 108 » 75 »	Waldsteinove srečke, 20 gld. 60 » — »
Kreditne delnice, 160 gld. 358 » 40 »	Posojilo goriskega mesta 112 » — »	Ljubljanske srečke 24 » — »
London vista 120 » 45 »	4% kranjsko deželno posojilo 98 » 25 »	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld. 153 » 75 »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. 58 » 92 1/2 »	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% 97 » 90 »	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3385 » — »
20 mark 11 » 78 »	Priporitetne obveznice državne železnice — » — »	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld. 460 » — »
20 frankov (napoleonador) 9 » 55 1/2 »	» južne železnice 3% 172 » 50 »	Akcije južne železnice, 200 gld. sr. 56 » 25 »
Italijanski bankovci 44 » 57 1/2 »	» južne železnice 5% 123 » 25 »	Splošna avstrijska stavbinska družba 105 » — »
C. kr. cekini 5 » 68 »	» dolenskih železnice 4% 99 » 50 »	Montanska družba avstr. plan. 243 » — »
		Trboveljska premogarska družba, 70 gld. 193 » — »
		Papirnih rubljev 100 127 » — »

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjsega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarah, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.